

1. Učební osnovy

1.1. Jazyk a jazyková komunikace

Význam vzdělávací oblasti spočívá především v rozšiřování vědomého užívání jazyka jako základního nástroje pro rozvíjení abstraktního myšlení a v prohlubování vyjadřovacích a komunikačních schopností a dovedností vytvářejících podklad pro všestranné efektivní vzdělávání. Jazykové vyučování umožňuje žákům poznávat duchovní bohatství národa a jeho tradice. Žáci se postupně učí ovládnout nejen jazyk sám, ale především principy jeho užívání v různých komunikačních situacích (a to v mluvené i písemné podobě). Jazykové a stylizační schopnosti a dovednosti a jim odpovídající komunikační kompetence žáci rozvíjejí pod vedením učitele prostřednictvím aktivního podílu na nejrůznějších komunikačních situacích.

Vzdělávací oblast jazyka a jazykové komunikace je naplňována vzdělávacími obory: Český jazyk a literatura, Cizí jazyk a Další cizí jazyk.

Ve výuce českého jazyka a literatury žáci získávají přiměřené poučení o jazyku – ve svém obsahu i rozsahu prohloubeném ve srovnání se základním vzděláváním – jako východiska ke komunikaci v různých, i náročnějších typech mluvených i psaných textů. To umožní vybudovat kompetence pro jejich recepci a produkci a pro čtení s porozuměním, jež povede k hlubokým čtenářským zážitkům. Učitel iniciuje hovory či úvahy o nich. Rozvoj těchto schopností a dovedností spolu s osvojením vymezených poznatků teoretických je důležitý nejen pro studium češtiny, ale i obecněji, neboť v jazykovém ztvárnění je uloženo mnoho poznatků a nové myšlenky se obvykle vyjadřují přirozeným jazykem.

Osvojení cizích jazyků navazuje na poznání českého jazyka a má i podobné cíle – postupné zvládnutí mluvených a psaných projevů a vytváření komplexní komunikační kompetence, jsou tu však i cíle specifické. Aktivní znalost cizích jazyků je v současné epoše nezbytná jak z hlediska globálního, neboť přispívá k účinnější mezinárodní komunikaci, tak i pro osobní potřebu žáka, protože usnadňuje přístup k informacím a k intenzivnějším osobním kontaktům, čímž umožňuje vyšší mobilitu žáka a jeho rychlejší orientaci.

V současné době je ve výuce cizích jazyků kladen důraz na zvyšování komunikativní úrovně, aby žáci mohli v tomto jazyce účinně komunikovat na běžná témata, aby mohli navazovat společenské a osobní vztahy a naučili se porozumět kultuře a zvykům jiných lidí a respektovat je.

Vyučování cizím jazykům vede žáky k prohlubování komunikačních schopností získaných na základní škole (znalosti lingvistické, sociolingvistické, pragmatické).

Vzdělávání v oboru Cizí jazyk navazuje na úroveň jazykových znalostí a komunikačních dovedností odpovídajících úrovni A2 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, které žák získal v předchozím vzdělávání, a směřuje k dosažení úrovně B2 podle tohoto rámce. Vzdělávání v oboru Další cizí jazyk navazuje na úroveň jazykových znalostí a komunikačních dovedností odpovídajících úrovni A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, které žák získal v předchozím vzdělávání, a směřuje k dosažení úrovně B1 podle tohoto rámce.

Pokud žák nemá (žákovi není nabídnuta) možnost na škole navázat na úroveň jazykových znalostí a komunikačních dovedností získaných v předchozím vzdělávání odpovídající úrovni A1 nebo A2 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, vzdělává se v cizím jazyce dle nabídky školy. Vzdělávání v tomto jazyce je určeno pro absolutní začátečníky a směřuje k dosažení úrovně, kterou určuje škola dle svých možností a kterou vymezí ve svém ŠVP podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

V tomto případě ovšem musí být zachována podmínka, kdy si žák volí dva jazyky z libovolného vzdělávacího oboru tak, aby alespoň z jednoho jazyka získal jazykové znalosti a komunikační dovednosti odpovídající minimálně úrovni B1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- vnímání a užívání jazyka českého i cizího jako mnohotvárného prostředku ke zpracování a následnému předávání informací, vědomostí a prožitků získaných z interakce se světem a se sebou samým, k vyjádření vlastních potřeb a k prezentaci názorů i samostatného řešení problémů a jako prostředku pro další samostatné celoživotní vzdělávání;
- zvládnání základních pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a jejich respektování;
- utváření všeobecného přehledu o společensko-historickém vývoji lidské společnosti, který napomáhá k respektu a toleranci odlišných kulturních hodnot různých jazykových komunit;
- porozumění sobě samému, pochopení své role v různých komunikačních situacích a k vymezení vlastního místa mezi různými komunikačními partnery;
- tvořivé práci nejen s věcným, ale i s uměleckým textem, jež vede k porozumění významové výstavbě textu, k jeho posouzení z hlediska stylového, pozitivně působícího na estetickou, emocionální i etickou stránku žákovy osobnosti;
- vytváření osobitého, objektivně kritického a celkově pozitivního vztahu k literatuře a k vytváření návyku individuální četby umělecké a neumělecké literatury, které se později projeví v celoživotní orientaci žáka;
- formování hodnotových orientací, vkusových preferencí a k citlivému vnímání okolního světa i sebe sama.

1.1.1. Český jazyk a literatura

Obsahové vymezení:

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura vychází z obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura (stanoveného RVP G), zčásti tak naplňuje vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace. Předmět sestává ze dvou složek, vymezených v RVP G, – jazyk a jazyková komunikace a literární komunikace. Předmět zároveň integruje část obsahu vzdělávací oblasti Informatika a informační a komunikační technologie (podle RVP G - v rozsahu 1 vyučovací hodiny).

Do hodin Českého jazyka a literatury jsou zařazeny některé okruhy průřezových témat: osobnostní a sociální výchova, multikulturní výchova a mediální výchova.

Předmět Český jazyk a literatura navazuje na učivo stanovené v RVP – ZV, rozšiřuje ho a prohlubuje.

V předmětu Český jazyk a literatura získávají žáci přiměřené poučení o jazyku jako východisku pro komunikaci. Žáci získávají takové dovednosti, aby se uměli jasně, přehledně a srozumitelně vyjadřovat ústně i písemně při různých příležitostech a v různých situacích. Další získanou dovedností by mělo být čtení s porozuměním, které povede k hlubším čtenářským zážitkům. Vyučovací předmět zároveň plní funkci formativní, pomáhá vytvářet hodnotovou orientaci žáků. Český jazyk a literatura navazuje na

jiné společenskovední předměty – Dějepis, Estetická výchova, Základy společenských věd, zároveň je doplňuje, vyučující zdůrazňuje komplexnost informací.

Časové a organizační vymezení:

Český jazyk a literatura se vyučuje ve všech ročnících čtyřletého studia (viz učební plán předmětu).

Hodiny stanové dle RVP G (12) jsou navýšeny o 1 hodinu z dotace určené vzdělávací oblasti Informatika a informační a komunikační technologie a o 3 hodiny z disponibilních hodin.

V jedné hodině týdně se třída dělí na skupiny. V těchto hodinách je prostor především na procvičování, rozvoj komunikačních dovedností, rozборы textů, diskuse apod.

Výuka Českého jazyka a literatury není vázána na speciální učebnu, a to ani v dělených hodinách.

Výuka předmětu je založena především na výkladu, dialogu s žákem, práci s textem, referátech, učitel různými metodami ověřuje dovednosti a vědomosti žáků (písemné práce, zkoušení, pracovní listy, domácí práce, slohová či řečnická cvičení...), do výuky jsou zařazovány další aktivity pro samostatnou či skupinovou práci žáků (např. jazykové a literární hry, soutěže, tvůrčí činnosti, poslech, videoukázky, projekty...). Vyučující k výuce používají dostupnou didaktickou techniku, např. MC/CD přehrávač, video, meotar, dataprojektor, internet...

Výchovné a vzdělávací strategie:

V předmětu Český jazyk a literatura budou rozvíjeny následující klíčové kompetence:

Kompetence k učení

Učitel:

- zadává žákům samostatnou i domácí práci tak, aby tvořivě využívali informace z literatury, internetu, tisku a dalších zdrojů, aby rozlišili primární a sekundární pramen, aby informace třídili, kriticky hodnotili
- vhodnou formulací úkolů vede žáky k využívání slovníků, jazykových příruček, služeb knihoven
- vede žáky k respektování autorství, učí je správně citovat, využívat zdrojů informací, vede je k tomu, aby objektivně posoudili svou práci
- vede žáky k propojování nových informací s informacemi již dříve nabytými, při kontrolních pracích vyžaduje systematizaci vědomostí a dovedností
- podporuje prezentaci práce žáků, vede žáky k uvědomění si vlastního pokroku, ale také k přijetí rad či kritiky jak ze strany vyučujícího, tak ze strany spolužáků

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- podporuje samostatné myšlení žáků při interpretaci textů, klade důraz na správnou argumentaci
- stanovuje problémové úkoly, které žáci řeší samostatně či ve skupinách

Kompetence komunikativní

Učitel:

- zadáváním mluvních cvičení, referátů a dalších samostatných vystoupení upevňuje u žáků dovednosti verbální i neverbální komunikace, vede žáky k používání vhodných jazykových prostředků vzhledem ke komunikační situaci a záměru
- posiluje vědomí důležitosti kultivovaného jazykového projevu
- sleduje u žáka vhodné používání jaz. prostředků, vede ho k odlišení důležitých a méně důležitých

- žáky vede k rozborům textů, k hledání a odstraňování chyb stylistických, jazykových
- pomáhá žákům poznat texty s manipulativním či nepravdivým charakterem, vede žáky k vyvracení takových tvrzení
- při zpracovávání ústních i písemných úkolů vyžaduje od žáků vhodné používání jazykových rovin, odborného jazyka, zdůrazňuje důležitost formální stránky sdělení

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vede žáky k vyjádření vlastních názorů, k otevřenosti, zároveň však i k toleranci názorů druhých
- při skupinové práci podporuje vzájemnou spolupráci, zodpovědnost za výsledek celé skupiny
- respektuje individualitu žáků
- společnou diskusí o aktuálním dění a kulturním životě žáky vede k reflexi společenského života a k samostatnému rozhodování na základě vlastního úsudku

Kompetence k podnikavosti

Učitel:

- motivuje žáky k rozhodování o výběru volitelných předmětů
- motivuje žáky k zapojování do mimoškolních aktivit a soutěží (olympiády v Čj, recitačních a literárních soutěží)

Učební plán předmětu

Ročník	I	II	III	IV
Dotace	3	4	3 + 1	3 + 2
Povinnost (skupina)	povinný	povinný	povinný	povinný
Dotace skupiny	1	1	1	1

Průřezová témata

Vzdělávací předmět jako celek pokrývá následující PT:

- **MEDIÁLNÍ VÝCHOVA:**
  - Média a mediální produkce
  - Mediální produkty a jejich význam
  - Účinky mediální produkce a vliv médií
  - Uživatelé
- **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA:**
  - Psychosociální aspekty interkulturality
  - Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí
  - Základní problémy sociokulturních rozdílů
- **OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA:**
  - Sociální komunikace

1. ročník - dotace: 3, povinný

Obecné poučení o jazyku

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> odlišuje různé variety národního jazyka a vhodně jich využívá ve svém jazykovém projevu v souladu s komunikační situací 	<ul style="list-style-type: none"> - základní pojmy - třídění jazyků - národní jazyk a jeho útvary
průřezová témata	
MuV: VMSSMLRKP	

Fonetika

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> v mluveném projevu ovládá zásady spisovné výslovnosti a pro účinné dorozumívání vhodně užívá zvukové prostředky řeči (modulace síly, výšky hlasu a tempa řeči; umístění přízvuků a pauz, správné frázování) 	<ul style="list-style-type: none"> - zvuková stránka jazyka - systém hlásek - zvukové prostředky souvislé řeči - zásady spisovné výslovnosti

Grafémika

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> v písemném projevu dodržuje zásady pravopisu a s oporou příruček řeší složitější případy; účinně využívá možností grafického členění textu 	<ul style="list-style-type: none"> - grafická stránka jazyka - písmo, jeho vznik a druhy - základní principy českého pravopisu a nejčastější odchylky od nich

Informatika

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> pořizuje z textu výpisky, zpracovává výtahy, konspekty efektivně a samostatně využívá různých informačních zdrojů (slovníky, encyklopedie, internet) tvořivě využívá informací z odborné literatury, internetu, tisku a z dalších zdrojů, kriticky je třídí a vyhodnocuje využívá nabídku informačních a vzdělávacích portálů, encyklopedií, knihoven, databází a výukových programů posuzuje tvůrčím způsobem aktuálnost, relevanci a věrohodnost informačních zdrojů a informací 	<ul style="list-style-type: none"> - nauka o práci s informacemi, informace - knihovny, slovníky - internet jako informační zdroj - informační etika, legislativa - prezentace

<ul style="list-style-type: none"> • využívá informační a komunikační služby v souladu s etickými, bezpečnostními a legislativními požadavky • zpracovává a prezentuje výsledky své práce s využitím pokročilých funkcí aplikačního softwaru, multimediálních technologií a internetu 	
---	--

Úvod do stylistiky

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • v mluveném i psaném projevu vhodně využívá slohotvorné rozvrstvení výrazových prostředků češtiny 	<ul style="list-style-type: none"> - úvod do stylistiky - funkční styly - slohotvorní činitele, slohová charakteristika výrazových prostředků - princip výstavby textu

Prostě sdělovací styl

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • pořizuje z textu výpisky, zpracovává výtahy, konspekty • rozliší a specifikuje jednotky vyprávění (časoprostor, vypravěč, postavy) a zhodnotí jejich funkci a účinek na čtenáře • rozezná typy promluv a vyprávěcí způsoby a posoudí jejich funkci v konkrétním textu 	<ul style="list-style-type: none"> - funkce, jazyk, útvary prostě sdělovací stylu - vypravování, popis

Literární teorie	
výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rozliší umělecký text od neuměleckého, nalezne jevy, které činí text uměleckým • objasní rozdíly mezi fikčním a reálným světem a vysvětlí, jakým způsobem se reálný svět promítá do literárního textu, jaký vliv může mít svět fikce na myšlení a jednání reálných lidí • posoudí a interpretuje komunikační účinky textu, svá tvrzení argumentačně podpoří jeho všestrannou analýzou • rozliší a specifikuje jednotky vyprávění (časoprostor, vypravěč, postavy) a zhodnotí jejich funkci a účinek na čtenáře • rozezná typy promluv a vyprávěcí způsoby a posoudí jejich funkci v konkrétním textu • postihne smysl textu, vysvětlí důvody a důsledky různých interpretací téhož textu, porovná je a zhodnotí, odhalí eventuální dezinterpretace textu 	<ul style="list-style-type: none"> - základy literární vědy – literární teorie, literární historie, literární kritika, poetika - literatura a její funkce - metody interpretace textu – interpretační postupy a konvence, význam a smysl, popis, analýza, výklad a vlastní interpretace textu; čtenářské kompetence; interpretace a přeinterpretování - způsoby vyjadřování zážitků z literárních děl a soudů nad nimi (osobní záznamy, anotace, kritika a recenze, polemiky) - jazykové, kompoziční a tematické prostředky výstavby literárního díla – tropy; figury; rytmus, rým a zvukové prostředky poezie; monolog, dialog, přímá a nepřímá řeč, nevlastní přímá a polopřímá řeč; typy kompozice; motiv, téma - text a intertextovost – kontext, vliv a způsoby mezitextového navazování a mezitextové komunikace (motto, citát, aluze), žánry založené na mezitextovém navazování (parodie, travestie, plagiát), hraniční rysy textu (předmluva, doslov, ilustrace, obálka; autorský komentář, recenze)
Starověké literatury	
výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vystihne podstatné rysy základních period vývoje české i světové literatury, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení 	<ul style="list-style-type: none"> - starověké mimoevropské literatury (Mezopotámie, Egypt, Indie, Čína...) - Bible (Starý a Nový zákon) - antická literatura - řecká literatura, římská literatura

Literatura středověku

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • pořizuje z textu výpisky, zpracovává výtahy, konspekty • vystihne podstatné rysy základních period vývoje české i světové literatury, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení • vysvětlí specifičnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové (vzájemná inspirace, příbuznost, odlišnosti a jejich příčiny) 	<ul style="list-style-type: none"> - evropské národní literatury - dvorská lyrika, hrdinská epika - vývoj české literatury - staroslověnské období - období zápasu jazyků, dočasného vítězství latiny - vývoj česky psané literatury (13. - 15. století)

Literatura 14. - 18. století

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • pořizuje z textu výpisky, zpracovává výtahy, konspekty • vystihne podstatné rysy základních period vývoje české i světové literatury, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení • vysvětlí specifičnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové (vzájemná inspirace, příbuznost, odlišnosti a jejich příčiny) 	<ul style="list-style-type: none"> - charakteristika směrů, představitelé v národních literaturách, včetně české literatury - renesance a humanismus - baroko - klasicismus a osvícenství - preromantismus

2. ročník - dotace: 4, povinný

Tvarosloví	
výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • ve svém projevu uplatňuje znalosti tvarosloví a slovtvorných a syntaktických principů českého jazyka 	- tvarosloví (morfologie) – slovní druhy a jejich mluvnické kategorie a tvary
Slovní zásoba	
výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • ve svém projevu uplatňuje znalosti tvarosloví a slovtvorných a syntaktických principů českého jazyka 	- slovní zásoba, slovníky, frazeologie - slovo a jeho význam - rozšiřování slovní zásoby, tvoření slov - významové vztahy mezi slovy (synonyma, antonyma, homonyma, slova polysémní...)
Rétorika	
výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • odlišuje různé variety národního jazyka a vhodně jich využívá ve svém jazykovém projevu v souladu s komunikační situací • v mluveném projevu ovládá zásady spisovné výslovnosti a pro účinné dorozumívání vhodně užívá zvukové prostředky řeči (modulace síly, výšky hlasu a tempa řeči; umístění přízvuků a pauz, správné frázování) • v mluveném projevu vhodně užívá nonverbálních prostředků řeči • v písemném i mluveném projevu volí vhodné výrazové prostředky podle jejich funkce a ve vztahu k sdělovacímu záměru, k dané situaci, kontextu a k adresátovi; vysvětlí a odůvodní význam slov v daném kontextu • v mluveném i psaném projevu vhodně využívá slohotvorné rozvrstvení výrazových prostředků češtiny 	- rétorika – druhy řečnických projevů - text (komunikát) a komunikační situace – prostředí, účastníci komunikace, jejich role - funkce komunikátů – sebevyjádření, apel, přesvědčování, argumentace, kontakt aj. jako dominantní funkce komunikátu - míra připravenosti, oficiálnosti, formálnosti, veřejnosti komunikace; mluvenost a psanost - komunikační strategie – adresnost, volba jazykového útvaru, prostředků verbálních a neverbálních s ohledem na partnera; vyjadřování přímé a nepřímé, jazyková etiketa - příprava a realizace řečnického vystoupení
průřezová témata	
OSV: SK MuV: VMSSMLRKP	

Administrativní styl

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • efektivně a samostatně využívá různých informačních zdrojů (slovníky, encyklopedie, internet) • v písemném projevu dodržuje zásady pravopisu a s oporou příruček řeší složitější případy; účinně využívá možností grafického členění textu 	<ul style="list-style-type: none"> - charakteristika stylu - funkce, jazyk, útvary - úřední dopis, životopis

Odborný styl

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • využívá nabídku informačních a vzdělávacích portálů, encyklopedií, knihoven, databází a výukových programů • pořizuje z textu výpisky, zpracovává výtahy, konspekty • efektivně a samostatně využívá různých informačních zdrojů (slovníky, encyklopedie, internet) • v písemném projevu dodržuje zásady pravopisu a s oporou příruček řeší složitější případy; účinně využívá možností grafického členění textu • tvořivě využívá informací z odborné literatury, internetu, tisku a z dalších zdrojů, kriticky je třídí a vyhodnocuje 	<ul style="list-style-type: none"> - charakteristika stylu - funkce, jazyk, útvary - referát, výklad

Literární teorie

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • na konkrétních příkladech popíše specifické prostředky básnického jazyka a objasní jejich funkci v textu • při interpretaci literárního textu ve všech jeho kontextech uplatňuje prohloubené znalosti o struktuře literárního textu, literárních žánrech a literárněvědných termínech • postihne smysl textu, vysvětlí důvody a důsledky různých interpretací téhož textu, porovná je a zhodnotí, odhalí eventuální dezinterpretace textu 	<ul style="list-style-type: none"> - interpretace textu

Literatura 19. století

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • pořizuje z textu výpisky, zpracovává výtahy, konspekty • vystihne podstatné rysy základních period vývoje české i světové literatury, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení • vysvětlí specifičnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové (vzájemná inspirace, příbuznost, odlišnosti a jejich příčiny) 	<ul style="list-style-type: none"> - charakteristika směrů, představitelé v národních literaturách - romantismus - realismus - vývoj české literatury - vývoj od poslední třetiny 18. století do poloviny 19. století - národní obrození, jeho vrchol, romantismus a počátky realismu - vývoj ve 2. polovině 19. století - májovci, ručovci, lumírovci, realismus

3. ročník - dotace: 3 + 1, povinný

Syntax	
výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • využívá znalostí o větných členech a jejich vztazích, o aktuálním členění výpovědi a o druzích vět podle záměru mluvčího k vhodnému vyjádření myšlenky, k účinnému dorozumívání, logickému strukturování výpovědi a k odlišení záměru mluvčího 	<ul style="list-style-type: none"> - tradiční syntax - věta, souvětí, text, aktuální členění výpovědi - větné členy, větné vztahy, odchylky od pravidelné větné stavby - valenční syntax - informativně

Rétorika	
výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • v mluveném projevu ovládá zásady spisovné výslovnosti a pro účinné dorozumívání vhodně užívá zvukové prostředky řeči (modulace síly, výšky hlasu a tempa řeči; umístění přízvuků a pauz, správné frázování) • v mluveném projevu vhodně užívá nonverbálních prostředků řeči • v mluveném i psaném projevu vhodně využívá slohotvorné rozvrstvení výrazových prostředků češtiny • při tvorbě vlastního textu mluveného i psaného využívá základní principy rétoriky 	<ul style="list-style-type: none"> - praktický rétorický výcvik
<ul style="list-style-type: none"> • volí adekvátní komunikační strategie, zohledňuje partnera a publikum; rozeznává manipulativní komunikaci a dovede se jí bránit 	

průřezová témata

OSV: SK

Úvaha	
výstupy	učivo

<ul style="list-style-type: none"> • v písemném projevu dodržuje zásady pravopisu a s oporou příruček řeší složitější případy; účinně využívá možnosti grafického členění textu • v mluveném i psaném projevu vhodně využívá slohotvorné rozvrstvení výrazových prostředků češtiny • pořizuje z textu výpisky, zpracovává výtahy, konspekty • získané schopnosti a dovednosti tvořivě využívá v produktivních činnostech rozvíjejících jeho individuální styl 	<p>- charakteristika útvaru - funkce, jazyk</p>
---	---

Publicistický styl

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • v písemném projevu dodržuje zásady pravopisu a s oporou příruček řeší složitější případy; účinně využívá možnosti grafického členění textu • v mluveném i psaném projevu vhodně využívá slohotvorné rozvrstvení výrazových prostředků češtiny • efektivně a samostatně využívá různých informačních zdrojů (slovníky, encyklopedie, internet) • tvořivě využívá informací z odborné literatury, internetu, tisku a z dalších zdrojů, kriticky je třídí a vyhodnocuje 	<p>- charakteristika stylu - funkce, jazyk - fejeton, reportáž, kritika, recenze ...</p>

<ul style="list-style-type: none"> • získané schopnosti a dovednosti tvořivě využívá v produktivních činnostech rozvíjejících jeho individuální styl 	
průřezová témata	
MeV: MMP, MPJV	

Literární teorie	
výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • při interpretaci literárního textu ve všech jeho kontextech uplatňuje prohloubené znalosti o struktuře literárního textu, literárních žánrech a literárněvědných termínech • identifikuje využití jednoho textu v textu jiném (intertextovost) a objasní jeho funkci a účinek na čtenáře • rozliší texty spadající do oblasti tzv. literatury vážné, středního proudu a literárního braku a svůj názor argumentačně zdůvodní • samostatně interpretuje dramatické, filmové a televizní zpracování literárních děl 	- interpretace textů

Literatura přelomu 19. a 20. století	
výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vystihne podstatné rysy základních period vývoje české i světové literatury, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení • vysvětlí specifičnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové (vzájemná inspirace, příbuznost, odlišnosti a jejich příčiny) 	- literární moderna - umělecké směry (impresionismus, symbolismus, dekadence, civilismus, vitalismus...), představitelé v národních literaturách (Francie, Anglie...) - česká literatura - generace České moderny, česká dekadence, anarchisté a buřiči

Světová a česká poezie 1. pol. 20. století

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> vystihne podstatné rysy základních period vývoje české i světové literatury, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení vysvětlí specifičnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové (vzájemná inspirace, příbuznost, odlišnosti a jejich příčiny) 	<ul style="list-style-type: none"> umělecká avantgarda počátku století - charakteristika směrů, představitelé v národních literaturách - expresionismus, kubismus, futurismus, dadaismus, surrealismus česká poezie - proletářské umění, poetismus, surrealismus, individuální přístupy ve 30. letech, poezie v době ohrožení, významné básnické osobnosti

Světová a česká próza 1. pol. 20. století

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> vystihne podstatné rysy základních period vývoje české i světové literatury, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení vysvětlí specifičnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové (vzájemná inspirace, příbuznost, odlišnosti a jejich příčiny) 	<ul style="list-style-type: none"> charakteristika přístupů - tradiční próza, moderní próza literární reakce na 1. světovou válku, ztracená generace, legionářská literatura, představitelé světové i české literatury významné tvůrčí osobnosti v národních literaturách (tradiční i moderní prózy) česká próza - charakteristika hlavních proudů - demokratický proud, imaginativní próza, sociální román, psychologická próza, expresionismus, ruralismus... významné tvůrčí osobnosti v české próze

Světové a české drama 1. pol. 20. století

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> vystihne podstatné rysy základních period vývoje české i světové literatury, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení vysvětlí specifičnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové (vzájemná inspirace, příbuznost, odlišnosti a jejich příčiny) 	<ul style="list-style-type: none"> charakteristika přístupů, významní dramatici v jednotlivých národních literaturách (lyrické drama, epické drama, psychologické drama, počátky absurdního dramatu ...) české drama - charakteristika přístupů (kamenná divadla, kabarety, avantgardní drama), charakteristika významných scén a jejich osobností

4. ročník - dotace: 3 + 2, povinný

Jazykověda	
výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • při analýze vybraných textů popíše základní rysy češtiny a vysvětlí zákonitosti jejího vývoje i současné vývojové tendence • efektivně a samostatně využívá různých informačních zdrojů (slovníky, encyklopedie, internet) • tvořivě využívá informací z odborné literatury, internetu, tisku a z dalších zdrojů, kriticky je třídí a vyhodnocuje 	<ul style="list-style-type: none"> - jazykověda - jazyková kultura - historický vývoj jazyka - základní vývojové tendence současného českého jazyka
Komunikace a text	
výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • používá různé prostředky textového navazování vedoucí ke zvýšení srozumitelnosti, přehlednosti a logické souvislosti sdělení; uplatní textové členění v souladu s obsahovou výstavbou textu a rozvíjením tématu • při tvorbě vlastního textu mluveného i psaného využívá základní principy rétoriky • volí adekvátní komunikační strategie, zohledňuje partnera a publikum; rozeznává manipulativní komunikaci a dovede se jí bránit • pořizuje z textu výpisky, zpracovává výtahy, konspekty • efektivně a samostatně využívá různých informačních zdrojů (slovníky, encyklopedie, internet) 	<ul style="list-style-type: none"> - všestranné jazykové rozbory
průřezová témata	
OSV: SK	

Rétorika	
výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • v mluveném projevu ovládá zásady spisovné výslovnosti a pro účinné dorozumívání vhodně užívá zvukové prostředky řeči (modulace síly, výšky hlasu a tempa řeči; umístění přízvuků a pauz, správné frázování) • v mluveném projevu vhodně užívá nonverbálních prostředků řeči • v mluveném i psaném projevu vhodně využívá slohotvorné rozvrstvení výrazových prostředků češtiny • při tvorbě vlastního textu mluveného i psaného využívá základní principy rétoriky • volí adekvátní komunikační strategie, zohledňuje partnera a publikum; rozeznává manipulativní komunikaci a dovede se jí bránit 	<p>- praktický rétorický výcvik</p>
průřezová témata	
MeV: UMPVM	

Umělecký styl	
výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • v písemném projevu dodržuje zásady pravopisu a s oporou příruček řeší složitější případy; účinně využívá možností grafického členění textu • získané schopnosti a dovednosti tvořivě využívá v produktivních činnostech rozvíjejících jeho individuální styl 	<p>- charakteristika stylu - funkce, jazyk, útvary - charakteristika, líčení</p>

Literární teorie

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • identifikuje využití jednoho textu v textu jiném (intertextovost) a objasní jeho funkci a účinek na čtenáře • rozliší texty spadající do oblasti tzv. literatury vážné, středního proudu a literárního braku a svůj názor argumentačně zdůvodní • samostatně interpretuje dramatické, filmové a televizní zpracování literárních děl 	- interpretace textů

Literární reakce na 2. světovou válku

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vystihne podstatné rysy základních period vývoje české i světové literatury, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení • vysvětlí specifičnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové (vzájemná inspirace, příbuznost, odlišnosti a jejich příčiny) 	- literární zpracování hlavních témat - holocaust, válečné boje, zázemí, různé pojetí v tzv. východní a západní literatuře - výrazná literární díla v národních literaturách - česká literatura - reakce básnická, prozaická (různé vlny), v dramatu

Vývoj světové literatury 2. pol. 20. stol.- poč. 21. století

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vystihne podstatné rysy základních period vývoje české i světové literatury, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení • vysvětlí specifičnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové (vzájemná inspirace, příbuznost, odlišnosti a jejich příčiny) 	- vývoj poezie - významné osobnosti v národních literaturách - vývoj prózy - jednotlivé proudy ve vývoji literatury, jejich charakteristika, významné osobnosti v národních literaturách - vývoj dramatu - vývoj tradičního dramatu, absurdní drama, významné osobnosti v národních literaturách

Vývoj české literatury 2. pol. 20. stol. - poč. 21. stol.	
výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vystihne podstatné rysy základních period vývoje české i světové literatury, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení • vysvětlí specifičnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové (vzájemná inspirace, příbuznost, odlišnosti a jejich příčiny) 	<ul style="list-style-type: none"> - vývoj v letech 1945 - 1968 - poezie - básnické skupiny, osobnosti ... - próza - socialistický realismus, historická próza, psychologická próza ... - drama - divadla malých forem ... - vývoj v letech 1968 - 1989 - poezie - oficiální, exilová, samizdatová, underground - próza - oficiální, exilová, výrazné osobnosti - drama - absurdní drama ... - vývoj po roce 1989 - výrazné osobnosti